Lietas Nr.C16100413

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī 2013.gada 6.decembrī

Jēkabpils rajona tiesas tiesnese L.Bārbale,rakstveida procesā izskatot civillietu **/pers. B/** maza apmēra prasībā pret **/pers. C/**par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja:

2013.gada 24.septembrī Jēkabpils rajona tiesā /pers. B/ (turpmāk – Prasītāja) cēla maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka reģistrētā laulībā ar Atbildētāju dzimuši trīs bērni: /pers. D/, /personas kods/, /pers. E/, /personas kods/, un /pers. F/, /personas kods/, kuri šobrīd ir nepilngadīgi. Atbildētājs dzīvo kopā ar Prasītāju un bērniem vienā saimniecībā, taču Atbildētājs līdzekļus bērnu uzturam nespēj dot.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu viņai uzturlīdzekļus /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ uzturam - katram Ls 50,00 mēnesī līdz bērni sasniegs 7 gadu vecumu, bet pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz bērnu pilngadībai – Ls 60 katru mēnesi līdz bērnu pilngadībai no pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā. Prasītāja lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr. 348, Civilprocesa likuma 127.panta pirmo daļu.

2013.gada 1.februārī Atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta pirmo daļu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un noteikts paskaidrojumu iesniegšanas termiņš līdz 2013.gada 1.novembrim, informējot Atbildētāju, par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka Atbildētājs var lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē (lietas 15.lapa).

Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis un nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmā daļa nosaka, ka gadījumā, ja puses nelūdz lietas izskatīšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Pusēm 2013.gada 11.novembrī paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā datumu – 2013.gada 6.decembri (lietas 19.lapa).

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 179.pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Tiesību norma skaidro, ka rūpēties par bērnu nozīmē nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā noteikto valstī noteiktā minimālo mēneša darba alga ir Ls 200.

Tādējādi, minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecumam ir Ls 50 mēnesī, bet bērnam no 7 gadu vecuma ir Ls 60 mēnesī.

Kā redzams no lietai pievienotām dzimšanas apliecībām LV AC/numurs/, LV AC/numurs/, LV AC/numurs/, tad /pers. D/, /personas kods/, /pers. E/, /personas kods/, un /pers. F/, /personas kods/, vecāki ir: tēvs /pers. C/, /personas kods/, un māte /pers. B/ (dzim. pers. B/), /personas kods/ (lietas 8. - 10.lapa).

No prasības pieteikuma un tam pievienotajām dzīvesvietas deklarēšanas izziņām redzams, ka bērni dzīvo kopā Prasītāju (lietas 11. - 13.lapa).

Atbildētājs pret Prasītājas celto prasību iebildumus nav cēlis un tajā norādītos faktus nav apstrīdējis.

Tādējādi ir pamats apmierināt Prasītājas prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņu bērniem valstī noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmērā. Tā kā Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē Prasītājas un Atbildētāja spējas un mantisko stāvokli uzturēt bērnu, kā arī nevērtē bērna uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem.

ANO Bērna tiesību deklarācijas 2.princips nosaka, ka bērnam ar likumu un citiem līdzekļiem jānodrošina īpaša aizsardzība, kā arī jārada iespējas un labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības un cieņas apstākļos. Galvenajam jābūt bērna interešu vislabākās nodrošināšanas apsvērumam.

Minētie principi ir noteikti arī Satversmes 110.pantā, kas noteic, ka valsts aizsargā bērna tiesības. Šis valsts pienākums ir precizēts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā daļā, proti, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Savukārt šā panta otrā daļa paredz, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās vai juridiskās personas, kas nodarbojas ar bērna aprūpi, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna intereses.

Uzturlīdzekļi no Atbildētāja piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā, proti, no 2013.gada 24.septembra, jo ar prasības celšanas dienu Prasītāja uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-254)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu Prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi (valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi), ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir Ls 1800 (Ls 150, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī par trim bērniem, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), no Atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktam ir Ls 237.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu no Atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi par prasības pieteikuma, tiesas pavēstes un citu tiesas dokumentu izsūtīšanu un izsniegšanu Ls 4,39 apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam Atbildētājam sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Vadoties no teiktā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. pantu, 42.panta pirmo daļu, 44.panta otro daļu, 97., 190., 193., 204.^{1} un 250.^{25}, 250.^{27} pantu tiesa

nosprieda

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, **par labu /pers. B/,** /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. D/, /personas kods/, /pers. E/, /personas kods/, /pers. F/, /personas kods/, **katra uzturam** Ls 50,00 (piecdesmit lati) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai, un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz pilngadības sasniegšanai ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar 2013.gada 24.septembri.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, **valsts ienākumos** tiesas izdevumus: valsts nodevu **Ls 237** (divi simti trīsdesmit septiņu lati) un ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus **Ls 4,39** (četri latu 39 santīmi).

Noteikt /pers. C/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnese L.Bārbale